

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

Література:

1. Garcia Giselle Gonzalez, Weilbach Christian. *If the Sources Could Talk. Evaluating Large Language Models for Research Assistance in History.* arXiv preprint, 2023. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2310.10808>

2. Wannaz Audric-Charles, Miyagawa So. *Assessing Large Language Models in Translating Coptic and Ancient Greek Ostraca.* *Proceedings of the 4th International Conference on Natural Language Processing for Digital Humanities.* Miami: Association for Computational Linguistics, 2024. P. 463–471. <https://doi.org/10.18653/v1/2024.nlp4dh-1.44>

3. Yifan Zeng, *HistoLens: An LLM-Powered Framework for Multi-Layered Analysis of Historical Texts. A Case Application of Yantie Lun.* arXiv preprint, 2024. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2411.09978>

УДК 950.25:004

*Ю.А.Мищенко, студентка групи 301-пФД,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Науковий керівник – ст. викладач М. Ю. Чиркова*

ТЕХНОЛОГІЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ АРХІВНИХ УСТАНОВ ЯК ВИМОГА ЧАСУ

Упродовж останніх років активно порушуються питання щодо переосмислення ролі та значення архівів у сучасному соціокультурному контексті, зокрема стосовно перспективи їхньої трансформації в орієнтовані на потреби суспільства науково-дослідницькі центри. Важливу роль у цьому процесі відіграють технологічна модернізація та інформатизація архівної справи.

Архівна справа є вагомою складовою єдиного інформаційного простору України. Вона формує інформаційні потоки не тільки в межах нашої країни, але й утворює один із інформаційних каналів міжнародного інформаційного середовища.

У сучасному інформаційному суспільстві вирішальну роль відіграють отримання, зберігання, поширення інформації, а також перетворення її на нові знання. Акумулявання її в інтегрованих інформаційно-пошукових системах і всебічне використання як інформаційного ресурсу завдяки застосуванню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій уможлиблюють оптимізацію функціонування різноманітних соціальних систем і інститутів.

Інформатизація архівної справи охоплює широкий спектр організаційних, науково-методичних та технологічних заходів, спрямованих на вдосконалення архівної діяльності відповідно до вимог цифрового суспільства. Її стратегічна мета полягає у створенні єдиної методологічної та методичної основи для впровадження взаємопов'язаних інформаційних технологій в архівній сфері, формуванні системи баз даних як на рівні окремих архівних установ, так і в рамках централізованих архівних мереж, а також у побудові національної архівної інформаційної системи [1, с. 10].

Метою інформатизації архівної справи є створення та розвиток ефективної системи формування, збереження, всебічного використання й захисту інформаційних ресурсів Національного архівного фонду. Основні пріоритети в цьому процесі: забезпечення захисту документальної спадщини, підвищення доступності архівної інформації та впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у практику архівної діяльності.

Упровадження сучасних інформаційних технологій у діяльність архівних установ сприяє розширенню доступу до документної інформації, підвищенню її відкритості та ефективнішому задоволенню інформаційних запитів суспільства.

Технологічну модернізацію архівної справи слід розглядати як обов'язкову складову процесу інформатизації. Її зміст полягає у проектуванні автоматизованих архівних технологій, дедалі ширшому розвитку дистанційного інформаційно-аналітичного обслуговування користувачів архівів і збагаченню архівно-інформаційного середовища завдяки технічному переоснащенню, покращенню характеристик, розширенню функціональних можливостей комп'ютерної, електронно-обчислювальної техніки, програмних продуктів, інформаційних систем або їх окремих елементів, електронних комунікаційних мереж, що використовуються для реалізації інформаційно-комунікаційних технологій [2].

Перспективний розвиток інформаційної діяльності архівів залежить від подальшого упровадження інноваційних підходів, системної адаптації до постійної модернізації цифрових технологій та застосування нових форм комунікації з суспільством, що сприятиме не лише збереженню історичної спадщини, але й її ефективному використанню у державному управлінні, науці, освіті, культурі, соціальному захисту.

Отже, інформатизацію архівної сфери можна розглядати не лише як інструмент модернізації, але і як стратегічний ресурс, який забезпечує розвиток цілісної системи формування, зберігання, обліку, надійного захисту та повноцінного використання інформаційних ресурсів Національного архівного фонду.

Література:

1. Гаранін О., Ковтанюк Ю. До концепції інформатизації архівної справи в Україні. Студії з архівної справи та документознавства. Київ, 2017. Т. 24/25. С. 7-57.
2. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 №2807-IX. Відомості Верховної Ради. 2023. № 51. Ст.127.

УДК: 027. 52: 021. 4](477.53-21)

*В.О. Чурікова, студентка групи 301-пФД,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Науковий керівник – ст. викладач М. Ю. Чиркова*

РЕАЛІЗАЦІЯ МОДЕЛІ «ЧОТИРЬОХ ПРОСТОРІВ» У ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ: КЕЙС БІБЛІОТЕКИ ІМЕНІ ДАВИДА ГУРАМІШВІЛІ

У сучасних умовах трансформації бібліотечної справи публічні бібліотеки активно змінюють свою роль у суспільстві – від традиційних книгозбірень до відкритих соціокультурних просторів. Однією з інноваційних моделей, що сприяє цьому переходу, є концепція «чотирьох просторів», запропонована у скандинавських країнах. Вона передбачає створення бібліотеки як простору натхнення, навчання, зустрічей та участі, що орієнтований на розвиток громади, підтримку особистісного росту та активного громадянства [1].

Публічна бібліотека імені Давида Гурамішвілі Миргородської міської ради активно впроваджує цю модель, адаптуючи її до потреб своєї громади. Бібліотека має функціональні зони, які відповідають сучасним потребам користувачів і сприяють створенню комфортного та продуктивного середовища для взаємодії. Читальна зона призначена для індивідуального читання, вивчення та дослідження. У цій зоні розташовані комфортні крісла, столи з читацькими лампами, полиці з книгами та періодичними виданнями. Робоча зона обладнана столами з доступом до електронних пристроїв, комп'ютерами, принтерами та іншими необхідними матеріалами. Дитяча зона містить книги, іграшки, комп'ютерну техніку, спеціально підібрані для дитячої аудиторії. Креативна зона сприяє розвитку творчих навичок та інновацій, включаючи простір для виставок, робототехніки, проектної діяльності. Мультимедійна зона забезпечує доступ до Інтернету, відео- та аудіоматеріалів, електронних ресурсів і вебінарів [2].

Для ефективнішого впровадження концепції доцільно функціонально об'єднати існуючі зони у чотири простори, кожен з яких повинен мати чітке призначення та відповідне обладнання. Зонування дозволяє створити ефективну та організовану структуру, яка враховує різноманітні потреби та